

УДК 793.3-053.2

Марія БАСЮК, студентка кафедри хореографії Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (науковий керівник – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри хореографії Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка Тетяна БЛАГОВА)

СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ДИТЯЧОЇ ХОРЕОГРАФІЇ

У статті досліджується сутність та значення дитячої хореографії. Теоретично досліджено психофізіологічні особливості розвитку дітей молодшого шкільного віку в умовах хореографічного навчання. Проаналізовано особливості розвитку хореографічних здібностей молодших школярів.

Ключові слова: хореографічне мистецтво, основи хореографії, рання хореографія, ритм, розвиток, координація рухів.

Увагу дітей завжди привертало хореографічне мистецтво... Широкого поширення в дошкільних закладах, що реалізують програми дошкільної освіти, набула рання хореографія. Дошкільнята люблять танцювальне мистецтво, виявляють наполегливість і старанність у засвоєнні танцювальних знань і вмінь. Використовуючи специфічні засоби танцювального мистецтва, зацікавити дітей, викладачі ритміки та хореографії мають можливість проводити велику виховну роботу.

Розвиток моторики має відбуватися одночасно з розвитком мовлення... Давно доведено, що координація і активність рухів дитини тісно пов'язані з розвитком найрізноманітніших психічних якостей людини, і зв'язок цей, певною мірою, може виступати одним із показників розвитку емоційно-інтелектуальної сфери дитини, стає запорукою її творчих успіхів у образотворчій діяльності.

У танці дитина проявляє свої можливості, свою творчу активність, розвивається її фантазія, творчі здібності: дитина вчиться сама створювати пластичні образи. Взаємодія дошкільника в колективі та колективні виступи перед глядачами також позитивно впливають на виховання дітей і виховують почуття відповідальності, дружби, товариськості, переживання успіху приносить йому моральне задоволення, створюються умови для самореалізації творчого потенціалу дитини. Заняття танцями добре знімають напругу, активізують увагу, підсилюють емоційну реакцію і в цілому підвищують працездатність і бадьорість дитини.

Дітям допомагають ритм і хореографія:
зняти психологічну напругу і м'язові затиски
розвивати почуття ритму, впевненість у собі
розвивати виразність

вчити рухатися відповідно до музичних образів, що необхідно для сценічного виступу

виховувати витривалість

правильна постава, координація, положення тіла, що необхідно не тільки для танців, а й для здоров'я в цілому.

Виховна функція танцю ефективна тим, що вона найглибше впливає на емоції та почуття дитини, тому заняття танцями є органічною частиною всієї системи художнього виховання та естетичного виховання дошкільнят.

Рання хореографія унікальна у своєму роді. Її призначення – рухом активізувати музичне сприйняття. Її вправи спрямовані на роботу, а отже, на розвиток усіх м'язів і суглобів. Для того, щоб ритмічні вправи перетворилися на маленькі витвори мистецтва, необхідне органічне злиття руху і музики, яке ми б назвали «Ритмічна гармонія»... Поряд з цією ритмічною музикою яскравий одяг, танцювальні рухи які створюють позитивні емоції, зменшують психологічну втому, підвищують працездатності організму, що стимулює бажання дитини займатися фізичними вправами. Основу ритмічних занять складають комплекси різноманітних за характером вправ, які виконуються під ритмічну музику, переважно струмовою, і оформлені танцювальним характером.

Виконання вправ рядним способом з великою кількістю повторень дає можливість поєднати переваги циклічних навантажень (біг, ходьба та ін.) з їх аеробними можливостями з доступністю та емоційністю гімнастичних вправ. Такі вправи впливають на серцево-судинну, нервово-м'язову, ендокринну системи організму.

Ритм і основи хореографії для дошкільників вирішуються як загальні, так і приватні завдання. Загальні завдання - оздоровчі, освітні, виховні. До приватних відносяться такі завдання:

залучення дітей до систематичних занять

зміцнення здоров'я

виховання правильної постави

профілактика захворювань

підвищення працездатності

розвиток основних фізичних якостей

вдосконалення відчуття ритму

формування культури рухів.

У системі дошкільного фізичного виховання велику увагу приділяю завданням формування у дітей основ різноманітних рухів; моторна виразність рухів; рухова уява, фантазія.

Для реалізації поставлених завдань мною розроблена додаткова освітня програма для дошкільного виховання дітей "Танцювальна мозаїка" в старшій та підготовчій до школи групах. Для досягнення своїх цілей і завдань я використовую різноманітні методи та засоби навчання, засновані на студентоцентричному навчанні. Методика Л. Н. Алексєєва, яку я використовую, пов'язаний з пошуком прийомів, що сприяють створенню атмосфери захоплення на уроці, коли діти займаються художнім рухом не з примусу і не за командою дорослого, а тому, що це цікаво для них. Одним із методів проведення занять є розмовно-ігровий метод, який дозволяє дитині природно проникнути в художній задум, налаштовує її на емоційне засвоєння руху, допомагає узгодити рухи свого тіла з музично-мовленнєвим текстом.

На своїх заняттях я працюю не тільки над формуванням фізичної, але емоційної та художньої культури танцю, постійно наголошуючи на зв'язку рухів і музики. Щоб поєднати на одній музичній основі фізкультурні, танцювальні та образні види рухів, підбираю для занять музичний репертуар, що відповідає естетичному рівню сприйняття дошкільників (популярні пісні з мультфільмів, деякі естрадні пісні, від яких хочеться заворушитися). танцювальні ритми та настрої). Звідси випливає, що рух під музику є універсальним засобом цілісного розвитку особистості дитини.

У своїй роботі я використовую різні ритмопластичні напрямки. І одним із найдоступніших, ефективних та емоційних напрямків є танцювально-ритмічна гімнастика.

Ефективність напряму полягає в його різнобічному впливі на опорно-руховий апарат, серцево-судинну, дихальну та нервову системи дитини. У своїй роботі намагаюся використовувати образно – танцювальні композиції, кожна з яких має цільову спрямованість, сюжетність і завершеність.

Основою розвитку почуття ритму і рухових здібностей дітей, що дозволяє вільно, красиво і правильно виконувати рухи під музику, відповідно до її особливостей будови, характеру, ритму, темпу та інших засобів музичної виразності, є ігровий ритм, який Систематично використовую в роботі.

Для розвитку танцювальних навичок я включаю в свою роботу такий розділ як ігрові танці, який спрямований на розвиток танцювальних рухів у вихованців, що сприяє підвищенню загальної культури дитини.

Для розвитку м'язової сили і гнучкості дітей використовую техніку ігрової пластики, яка базується на елементах гімнастичних рухів і вправ, що виконуються в ігровій сюжетній формі. Застосування цих вправ, крім радісного настрою і навантаження на м'язи, дає дитині можливість вільного прояву своїх емоцій, відкритості і внутрішньої свободи.

Для розвитку дрібної моторики рук використовую пальчикову гімнастику, як з музичним супроводом, так і без нього. Такі вправи перетворюють процес навчання на захоплюючу гру, не тільки збагачують внутрішній світ дитини, а й позитивно впливають на покращення пам'яті, мислення, розвивають уяву.

Провідним видом діяльності на своїх заняттях вважаю музично – рухливі ігри. Для досягнення цілей при проведенні занять використовую прийоми: наслідування, образні порівняння, рольові ситуації та прийоми змагання.

Музичні враження, отримані від руху під музику на заняттях з хореографії, залишаються на все життя. Найважче вчителю займатися з маленькими дітьми, адже залучити їх до занять буває дуже важко. Тут часто грає роль одна сторона дитячої психології: їх більше хвилює не отримати коментар вчителя, а отримати задоволення від уроків, навіть якщо спочатку щось не виходить. Створення образних ситуацій на уроці допомагає розкріпачити дитину, змусити її забути про свою бездарність.

Також активно використовую театральність. Художнє слово, елементи казки, загадки допомагають «розбудити» уяву дітей, загострити сприйняття, підвищити інтерес до процесу та результату. Відомо, що діти із задоволенням перевтілюються в казкових чи реальних героїв, використовуючи різноманітну міміку, характерні жести, дії, проявляючи при цьому фантазію, винахідливість, ініціативу. Сюжетний рух пов'язаний з елементами наслідування, тому їх часто називають наслідувальними. Це стосується і музичних ігор, які з великою

любов'ю використовуються дітьми, викликають, бадьорий настрій, в них поряд з музично-руховими завданнями присутній елемент розваги, а не рідко змагання - хто швидше, хто краще, хто спритніший, сміливіший, винахідливіший, хто чіткіше виконає те чи інше завдання.

Підводячи підсумок вищесказаному, хочу зазначити, що в сучасному світі найцікавіші відкриття та прояви різноманітних форм інтеграції відбуваються на стиках чи перетині різних наук і спеціальностей. Це не чуже мистецтво, де в злитті та інтеграції музики, пластики і ритму, хореографії, гімнастики та психологічної гімнастики, аутотренінгу, дихальних вправ тощо народжуються сучасні ідеї формування музично-ритмічної техніки педагогічної діяльності.

Ми, педагоги, прагнемо познайомити дітей з дивовижним світом музики і танцю, сприяти їх естетичному розвитку, сприяти зміцненню та збереженню здоров'я.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Characteristics of talented children in choreography. Development of children's creative talents in choreography classes. Flexibility Diagnostic Tasks <https://cafepulsar.ru/en/harakteristika-talantlivyh-detei-v-horeografii-razvitiie-tvorcheskoi/>
2. Emotions and the body – part 1: dance is emotion in motion <https://stageminded.com/emotions-body-dance-motion-part1/>
3. Haywood KM, Getchell N. Life Span Motor Development (5th ed.). Champaign, IL: Human Kinetics, 2009.
4. Krasnow D, Wilmerding V. A Guide to Neutral Pelvis, Core Support, and Trunk Stabilization: A Resource for Dancers and Dance Educators. Resource paper. Healthy Dancer Canada, 2018.
5. Krasnow DH, Wilmerding MV. Motor Learning and Control for Dance: Principles and Practices for Performers and Teachers. Champaign, IL: Human Kinetics, 2015.
6. Life benefits of learning to dance <https://www.danceradiantly.com/life-benefits-of-learning-to-dance/>
7. Magill RA. Motor Learning and Control (9th ed.). New York: McGraw-Hill, 2011.
8. Rose DJ, Christina RW. A Multilevel Approach to the Study of Motor Control and Learning (2nd ed.). San Francisco: Benjamin Cummings, 2006.
9. Salo, Amber, "The Power of Dance: How Dance Effects Mental and Emotional Health and Self-Confidence in Young Adults" (2019). Master's Theses. 133. <https://digscholarship.unco.edu/theses/133>
10. Schmidt RA, Lee TD. Motor Control and Learning: A Behavioral Emphasis (5th ed.). Champaign, IL: Human Kinetics, 2011.
11. Shumway-Cook A, Woollacott MH. Motor Control: Translating Research into Clinical Practice (4th ed.). Philadelphia: Lippincott Williams & Williams, 2012
12. The Benefits of Dance for Young Children <https://www.stagecoach.co.uk/blog/post/march-2014/benefits-of-dance-for-young-children>